

Fot. 1. Prezes MPWiK Sp. z o.o. w Lesznie Rafał Zalesiński czyta książkę o wodnych przygodach piratów. Akcja „Werner Kenel i przyjaciele czytają dzieciom – 2023 r.”

Społeczna odpowiedzialność biznesu (CSR) w wykonaniu firm wodociągowych może odbywać się na wielu płaszczyznach. Jedną z nich jest współpraca z lokalnymi samorządami i społecznością, jak również z organizacjami pozarządowymi, szkołami oraz instytucjami. To też działania w sferze wspierania rozwoju regionu. Kolejnym ważnym aspektem jest kształtowanie świadomości społeczności lokalnej w zakresie prowadzonej działalności, a zatem edukacja ekologiczna.

Celem jest popularyzowanie wiedzy o wodzie i ściekach, mówienie o śladzie wodnym i wpływie człowieka na środowisko, a także przybliżanie mieszkańcom tematyki związanej z branżą wod.-kan. Działania te mogą być kierowane do każdej grupy wiekowej i przybierać różnorodną formę.

Wodociągi Leszczyńskie od lat starają się rozwijać na polu szeroko pojętych działań społecznej odpowiedzialności biznesu, w ramach której nieodłącznym i istotnym elementem jest edukacja. – *Bazujemy na wypracowanym przez lata doświadczeniu. To nasz filar, który cały czas rozbudowujemy i modyfikujemy. Staramy się wyciągać wnioski, szukać nowości, uczyć się i podążać za trendami, a niekiedy stawać się inspiracją dla innych. Dlatego wachlarz działań edukacyjnych jest z roku na rok większy i bardziej różnorodny* – mówi Rafał Zalesiński, prezes Zarządu MPWiK Sp. z o.o. w Lesznie.

Cytując Janusza Korczaka: „Nie takie ważne, żeby człowiek dużo wiedział, ale żeby dobrze wiedział, nie żeby umiał na pamięć, a żeby rozumiał, nie żeby go wszystko troszkę obchodziło, a żeby go coś naprawdę zajmowało”. Wodociągi Leszczyńskie kształtują świadomość społeczności lokalnej na temat wody i ścieków, starają się przekazywać swoją wiedzę w sposób przyjazny dla każdego oraz zarażać pasją, zaszczepiać miłość do wody i rozbudzać zainteresowanie tematyką wod.-kan.

Kampanie – filary edukacji

– *Ważna jest dla nas tematyka związana z naszą branżą wod.-kan. i popularyzowanie związanej z nią wiedzy. Mamy dwie bazowe kampanie, które są niejako filarami w edukacji społeczności lokalnej, a mianowicie: „Pijemy leszczyńską kranówkę” oraz „Śmieć zatyka sieć”. Stanowią one nasz punkt wyjściowy w edukacji o wodzie i ściekach. Ponadto są inspiracją do tematyki ekspozycji, które przygotowujemy na naszym stoisku podczas różnego rodzaju wydarzeń, takich jak szkolne pikniki naukowe, festyny i inne organizowane lokalnie wydarzenia* – wyjaśnia Agnieszka Cichoszewska, kierownik Działu Edukacji i Obsługi Zarządu w MPWiK Sp. z o.o. w Lesznie.

– *W ramach kampanii pn. „Pijemy leszczyńską kranówkę” promujemy naszą wodę i pokazujemy mieszkańcom jej walory. Mówimy o jej składzie mineralnym i dobroczynnym wpływie tychże składników na zdrowie. Obalamy także mity na temat kranówki, głównie ten dotyczący kamienia w wodzie. Ponadto pokazujemy, że kranówka może być alternatywą dla wód butelkowanych w opakowaniach plastikowych* – dodaje A. Cichoszewska. Kilka lat temu w ramach konkursu ekologicznego Wodociągi Leszczyńskie przekazały w nagrodę poidelka dla 5 szkół.

W przestrzeni miejskiej Leszna funkcjonuje obecnie 6 źródełek zewnętrznych rozmieszczonych w miejscach wypoczynku i rekreacji, które są chętnie odwiedzane przez mieszkańców oraz przebywających w mieście gości.

Prowadzona sukcesywnie kampania przynosi wymierne efekty, coraz więcej osób pije leszczyńską kranówkę, docenia jej walory i postrzega ją bardzo pozytywnie.

W dniach 16 i 17 czerwca 2023 r. podczas ANTIDOTUM Airshow Leszno Wodociągi Leszczyńskie zorganizowały poczęstunek kranówką z saturatora oraz w wersji z cytrusami i miętą. – *Ugasiliśmy pragnienie tysięcy ludzi oglądających powietrzne akrobacje samolotowe, którzy specjalnie na to wydarzenie przybyli nie tylko z Leszna i okolicy, ale także z różnych stron Polski oraz z dalekich zakątków świata. Wiele osób nie tylko delektowało się naszą wodą, ale również było ciekawych,*

w jaki sposób jest wydobywana i produkowana, a także jakie zawiera minerały – mówi R. Zalesiński.

Działania CSR

Nieodłącznym elementem realizowanej idei CSR i edukacji ekologicznej jest współpraca ze środowiskiem lokalnym oraz podążanie za jego potrzebami.

Wodociągi Leszczyńskie angażują się w miejskie wydarzenia, które aktywizują mieszkańców i integrują społeczność. Przykładem były organizowane cyklicznie w ostatnich latach wydarzenia pn. Aktywne Obywatelskie Leszno.

– *Festyn organizacji pozarządowych i miejskich instytucji stanowi dla nas okazję do spotkania i rozmów z mieszkańcami, do zaprezentowania naszej pracy oraz oczywiście do edukacji ekologicznej. Pokazujemy nasz sprzęt oraz wóz wielofunkcyjny. Organizujemy warsztaty i konkursy dla najmłodszych. Mamy kilka ciekawych instalacji edukacyjnych, jak wodne eksperymentarium, budowanie studni, wodne koło fortuny czy rury kanalizacyjne „Śmieć zatyka sieć”. Większość wykonaliśmy samodzielnie – wyjaśnia A. Cichoszewska.*

Projekty na miarę potrzeb

– *Ważną grupą docelową w edukacji są dla nas dzieci i młodzież. Realizowane projekty w dużej mierze opierają się na rozwiązaniach z myślą właśnie o nich. Zajęcia edukacyjne od lat są domeną Wodociągów Leszczyńskich, jednak ich forma cały czas ewoluuje. Musimy być elastyczni i podążać za potrzebami oraz zmianami w naszym otoczeniu. Możliwości prowadzenia bezpośrednich spotkań z dziećmi znacząco ograniczył na przykład czas pandemii. By móc realizować edukację ekologiczną mieszkańców w zaistniałej sytuacji, w 2021 r. zrealizowaliśmy w otwartej przestrzeni, na ogólnodostępnym skwerze miejskim, ścieżkę edukacyjną przy ul. Lipowej w Lesznie – mówi R. Zalesiński. Projekt został dofinansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Powstały tu interaktywne tablice edukacyjne, multimedialne urządzenie typu infokiosk oraz urządzenie eksperymentalne wir wodny. Odnowiona została pompa abisyńska i pojawiło się źródło wody pitnej. Teren zyskał ścieżki z nawierzchni mineralnej, 17 drzew, łąkę kwietną wraz z dwoma hotelami dla owadów.*

„Idąc za ciosem” udanego projektu, w 2022 r. – również przy dofinansowaniu z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu – Wodociągi Leszczyńskie wydały książeczkę edukacyjną pt. „EKO-PRZY-STANEK. Chronimy przyrodę, dbamy o wodę”. Pomysł na książeczkę był wynikiem licznych obserwacji oraz rozmów z nauczycielami i dziećmi. Podczas zajęć najmłodszy zdobywają interesującą wiedzę, ale wiele z tych informacji i ciekawostek po czasie po prostu się zapomina. Edukatorzy MPWiK znaleźli na to sposób – opisali przygody wdzięcznie nazwanego bohatera Bronisława Nosiwody, który rusza w niezwykłą podróż na hulajnodze. Kolejne przystanki są okazją do zgłębienia wiedzy na temat wody i ochrony środowiska naturalnego. Informacje niejednokrotnie są zaskakujące i przedstawione w nietuzinkowy sposób. Sporo w tym zakresie wniosła także współpraca z konsultantem merytorycznym – znanym i cenionym w branży specjalistą dr. inż. Łukaszem Weberem. Książeczkę

Fot. 2. Warsztaty mikroskopowe, SUW Zaborowo w Lesznie, 2023 r.

otrzymują wszystkie dzieci biorące udział w działaniach edukacyjnych Wodociągów Leszczyńskich. Pula egzemplarzy została przekazana Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Stanisława Grochowiaka w Lesznie oraz bibliotekom w gminach Lipno i Świeciechowa. Książeczki trafiły również do Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego w Lesznie na Oddział Pediatriczny.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym powoduje aktywizowanie społeczności, budowanie dobrych relacji pomiędzy miejskimi instytucjami, a to następnie procentuje ciekawymi projektami. Beneficjentami są często dzieci i młodzież. W 2022 i 2023 r. przykładem takiego działania był cykl warsztatów edukacyjnych pn. „Żwirek z Gabonu, wrotki na szkiełku i murarki w hotelu”, który Wodociągi Leszczyńskie zrealizowały wspólnie z Miejską Biblioteką Publiczną w Lesznie, w ramach projektu pn. „Biblioteka Natury”, w obszarze tematyki dot. wody. Wodociągi Leszczyńskie przygotowały dla uczestników część merytoryczną zajęć edukacyjnych teoretyczno-praktycznych, a Miejska Biblioteka Publiczna zajęła się kwestiami organizacyjnymi. Pierwsze warsztaty pt. „Kim był nosiwoda i co ma wspólnego faraon z leszczyńską kranówką” odbyły się w grudniu 2022 r. Ich tematyka dotyczyła zasobów wody i ich ochrony, obiegu wody w przyrodzie oraz tego, skąd czerpana jest woda i w jaki sposób produkuje się kranówkę dla mieszkańców, a także gdzie są zlokalizowane źródła wody pitnej w przestrzeni miejskiej w Lesznie. W części praktycznej uczniowie wykonali las w słoiku – miniekosystem, w którym można zaobserwować, jak przebiega obieg wody w przyrodzie.

Kolejne warsztaty odbyły się w styczniu 2023 r. pn. „Niedźwiadek żywiący się ściekami potrafi przetrwać 100 lat bez wody oraz w przestrzeni kosmicznej”. Dotyczyły tematyki związanej ze ściekami, kanalizacją i oczyszczaniem ścieków. Uczniowie dowiedzieli się, co to jest ślad wodny oraz czego nie należy wyrzucać do toalety. Ponadto młodzież pracowała z mikroskopami oraz spotkała się z panią technolog pracującą na oczyszczalni ścieków w Henrykowie. Ostatnie warsztaty z cyklu odbyły się w lutym 2023 r. Prelekcja przygotowana przez Wodociągi Leszczyńskie dotyczyła kwestii oszczędzania wody, retencji i bioretencji, roli i znaczenia łąk kwietnych, a także źródeł energii odnawialnej. Następnie w bibliotece odbył się niezwykle pokaz doświadczeń naukowych w wykonaniu popularyzatora nauk przyrodniczych Mateusza Stockiego, pn. „Eksperymentalne dowody właściwości wody”. Podsumowanie cyklu warsztatów oraz ogłoszenie wyników konkursu pn. „Oblicza wody” dla młodzieży biorącej udział w projekcie miało miejsce 22 marca 2023 r., a zatem w Światowym Dniu Wody.

Jak tu nie wierzyć w magię przyciągania – okazało się, że interesujące projekty przyciągają kolejne inspirujące wydarzenia. W kwietniu 2023 r. Wodociągi Leszczyńskie wzięły bowiem udział w akcji „Werner Kenkel i przyjaciele czytają dzieciom”. Po raz kolejny współpraca z MBP w Lesznie oraz z lokalną firmą produkcyjną, której CSR jest również bliski, zaowocowała świetnym wydarzeniem, którego tematem przewodnim była woda i pirackie przygody, a to wszystko okraszone warsztatami z edukacji ekologicznej. – *Nasi pracownicy czytali dzieciom, a także zorganizowali zabawy z wodą – mikroskopy, instalacja o nazwie Eksperymentarium wodne oraz warsztaty pn. „Tęcza w próbówce”. Była moc zabawy i uśmiechu* – wspomina ciekawy projekt R. Zalesiński.

W naszym kalendarzu kipi

Wodociągi Leszczyńskie, realizując projekty, jednocześnie prowadzą zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży. W 2022 r. odbywały się one na terenie ścieżki edukacyjnej przy ul. Lipowej w Lesznie. Tylko w ramach zajęć zorganizowanych odwiedziło wówczas ścieżkę ponad 1200 osób. Od stycznia 2023 r. wznowione zostały (po pandemii) warsztaty na terenie Stacji Uzdadniania Wody Zaborowo. To zajęcia uwielbiane przez szkoły i przedszkola z Leszna i okolic. Kalendarz rezerwacji wypełnił się niemalże od razu. W ciągu pół roku w zajęciach wzięło udział 1700 osób. To ponad 70 grup zorganizowanych. Zaproszono 8 grup ze szkół z terenu powiatu leszczyńskiego w ramach programu Starostwa Powiatowego w Lesznie pn. Zielona Szkoła, w którym od lat MPWiK bierze czynny udział. Ponadto latem gości tu kilka grup półkolonii. Od maja na zwiedzanej przez dzieci SUW Zaborowo funkcjonuje System Symbio. Akwarium z 8 małżami prezentujące metodę biomonitoringu jest dodatkową atrakcją edukacyjną.

Wspieramy kształcenie przyszłych kadr

CSR opiera się m.in. na potrzebach środowiska lokalnego. Istotne są rozmowy, uważne słuchanie, następnie wnioskowanie i podejmowanie decyzji co do ukierunkowania działań. Dlatego wychodząc naprzeciw oczekiwaniom, w ostatnim czasie wiele z działań Wodociągi Leszczyńskie skierowały do jednostek oświatowych miasta Leszna kształcących w zawodach technicznych. – *Dostrzegamy potrzebę wspierania szkół branżowych w zakresie organizacji praktyk zawodowych. To bardzo istotne. Jest potencjał w naszej młodzieży i mamy nadzieję, że w przyszłości po zdobyciu zawodu będą mogli wesprzeć także nasz zespół. Dlatego z chęcią przyjęliśmy zaproszenie do udziału w wydarzeniach zorganizowanych dla naszej młodzieży* – mówi R. Zalesiński.

Pierwszym z wydarzeń był festyn w ramach Festiwalu Rzemiosła pn. „Dzień zawodowca – od rzemieślnika do technika” w Zespole Szkół Nr 4 im. Powstańców Wielkopolskich w Lesznie. Ekipa MPWiK przygotowała stoisko zawodowe pełne atrakcji oraz zadań do wykonania. Uczniowie mogli poczuć się jak instalatorzy i wymienić wodomierz, postępując zgodnie ze wskazówkami. Ponadto mogli wykonać inspekcję kamerą CCTV do sprawdzania szczelności i drożności przyłączy i sieci kanalizacyjnych. W festiwalu wzięło udział wiele leszczyńskich firm i instytucji.

Ponadto MPWiK zaangażowało się w wydarzenia:

- Drzwi Otwarte w Zespole Szkół Nr 4 im. Powstańców Wielkopolskich w Lesznie;
- Drzwi Otwarte w Zespole Szkół Rolniczo-Budowlanych w Lesznie – zorganizowano zwiedzanie Laboratorium dla kandydatów (wraz z rodzicami) zainteresowanych kierunkiem technik analityk.

Dodatkowo w ramach porozumień z ww. szkołami MPWiK dokłada cegiełkę do kształcenia młodych ludzi w zawodach technik inżynierii sanitarnej (objęcie patronatem od 1 września 2023 r.) oraz technik analityk (uczniowie tego kierunku będą mogli realizować praktykę zawodową w akredytowanym Laboratorium Wodociągów Leszczyńskich).

– *Ponadto w terminie od 8 maja do 2 czerwca bieżącego roku przyjęliśmy już na praktyki czworo uczniów Technikum Inżynierii Sanitarnej z Zespołu Szkół Nr 4 im. Powstańców Wielkopolskich w Lesznie, którzy w dziedzinie ochrony środowiska zajmują się między innymi technologią uzdatniania wody, oczyszczania ścieków oraz unieszkodliwiania odpadów, nadzorują utrzymanie prawidłowego funkcjonowania wyposażenia sanitarnego budynków, sieci i instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych i gazowych* – mówi A. Cichoszewska, która pełniła rolę opiekuna praktyk. Uczniowie zdobyli wiedzę oraz pierwsze doświadczenie zawodowe w Działach: Inwestycji, Eksploatacji, Laboratorium, Produkcji, Biurze Obsługi Klienta w Sekcji Wodomierzowej oraz w obszarze Ochrony Infrastruktury Krytycznej. Uczniowie zwiedzili takie obiekty, jak stacje uzdatniania wody oraz oczyszczalnię ścieków w Henrykowie, a także zabytkową wieżę ciśnieniową przy ul. Poniatowskiego. – *Praktyki zawodowe to pierwszy krok w karierze zawodowej, mamy nadzieję, że wiedza zdobyta w naszym przedsiębiorstwie umożliwi młodzieży dokonanie właściwego wyboru na dalszą życiową drogę* – dodaje A. Cichoszewska.

W ramach współpracy ze szkołami Wodociągi Leszczyńskie chętnie wspierają także ich inicjatywy, takie jak piknik naukowy w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Lipnie w 2022 r. czy Rodzinny Piknik Naukowy w Szkole Podstawowej Nr 9 w Lesznie w 2023 r. Wspominając ten ostatni – działają się!

Na stoisku Wodociągów pojawiła się pyszna gazowana kranówka z sokiem, były pokazy kamerowania sieci kanalizacyjnej oraz prezentacja wodomierzy ze zdalnymi nakładkami do odczytu. Zainteresowanie było ogromne.

Zawsze chętni do wymiany doświadczeń

Jak podkreśla załoga Wodociągów Leszczyńskich, w działalności CSR lubią czerpać z dobrych przykładów, dlatego chętnie wymieniają się doświadczeniami z branżą. Inspirują się ciekawymi działaniami, ale także – wsłuchując się w głos społeczności lokalnej – odpowiadają głównie na ich potrzeby. Cieszy każdy pozytywny odbiór i opinia w lokalnym środowisku. Nieskromnie przyznają, że z jednej strony można to przypisać oparciu działań na idei współpracy, z drugiej zaś nie bez znaczenia jest zaangażowana załoga Wodociągów Leszczyńskich oraz Zarząd otwarty na nowe projekty i pomysły.

Joanna Spychaj-Skopińska
starszy specjalista ds. edukacji ekologicznej i administracji
w Dziale Edukacji i Obsługi Zarządu, MPWiK Sp. z o.o. w Lesznie